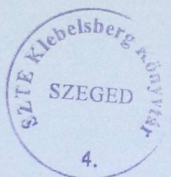

57472

2016. ÁPR. 27

Magyar Rendészet

XII. évfolyam
2012/3.

Sárkány István

A büntetés halála

Varga János

Korrupciós kockázatok a határrendészetben

Gál Andor

A gyermekprostitúció jelenségének kriminológiai aspektusai

Papp Olga

A sürgősségi orvosok és a mentősök szerepe a látens bűnözés feltárásában

Bakos-Törteli Eszter

Mesél a holttest: a rendkívüli halálesetek

Liszkayné Nagy Éva Katalin

A letelepedés intézményének kialakulása Európában és Magyarországon, a magyar szabályozás kezdetei 1903-ig

Fórizs Sándor

Brandenburg tartomány rendőrtisztképzése

Tolnainé dr. Kabók Zsuzsanna

A rendészeti kommunikáció specifikussága, törvényi szabályozása

A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM
RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZAKMAI FOLYÓIRATA

Magyar Rendészet

A NEMZETI KÖZSZOLGÁLATI EGYETEM RENDÉSZETTUDOMÁNYI SZAKMAI FOLYÓIRATA

A szerkesztőbizottság elnöke:

A szerkesztőbizottság tiszteletbeli elnöke:

Alapító szerkesztőbizottsági elnök:

Prof. Dr. Ruzsonyi Péter bv. dandártábornok, egyetemi tanár, dékán

Prof. Dr. Katona Géza ny. r. dandártábornok, egyetemi tanár, az MTA doktora

Prof. Dr. Blaskó Béla r. vezérőrnagy, PhD/CSc, intézetvezető egyetemi tanár

Szerkesztőbizottsági tagok:

Dr. Dános Valér ny. r. dandártábornok, CSc, igazgató, BM RVKI

Prof. Dr. Farkas Ákos CSc, egyetemi tanár, ME ÁJK

Dr. Felkai László, közigazgatási államtitkár, BM

Dr. habil. Fenyvesi Csaba, egyetemi docens, PTE ÁJK

Prof. Dr. Finszter Géza, egyetemi tanár, az MTA doktora, ELTE ÁJK

Dr. Janza Frigyes ny. r. vezérőrnagy, az MRTT főtítkára

Dr. habil. Karsai Krisztina, egyetemi docens, dékánhelyettes, SZTE ÁJK

Prof. Dr. Mezey Barna, egyetemi tanár, az MTA doktora, rektor, ELTE

Német Ferenc, elnök, SZVMSZK

Dr. Salgó László ny. r. altábornagy, PhD/CSc, főiskolai tanár

Dr. Tari Ferenc ny. bv. altábornagy, főiskolai docens

Felelős szerkesztő:

Alapító felelős szerkesztő:

Szerkesztő:

Szerkesztőségi titkár:

Szerkesztőség:

Dr. Németh Zsolt ny. r. ezredes

Dr. Szakács Gábor

Dr. Budaházi Árpád

Kováts Zsuzsanna

1121 Budapest, Farkasvölgyi út 12.

magyarrendeszet@uni-nke.hu, +36 1 392 3506

A folyóirat előfizethető a Szerkesztőségnél a fenti címen.

Előfizetési díj 500 Ft/lapszám.

Nyomdai előkészítés:

Nyomdai munkák:

Felelős vezető:

NKE Nonprofit Kft.

Készült a Nemzeti Közzolgálati Egyetem nyomdájában 150 példányban

Soós Károly

XII. évfolyam, 2012/3. szám

Kiadja a Nemzeti Közzolgálati Egyetem Rendészet tudományi Kara, Budapest

ISSN 1586-2895 (nyomtatott)

ISSN 1787-050X (online)

KÖTELES PÉLDÁNY

TARTALOM

ELŐSZÓ	5
---------------------	---

KRIMINOLÓGIA

SÁRKÁNY István: A büntetés halála	7
VARGA János: Korruptió kockázatok a határrendészetben	13
GÁL Andor: A gyermekprostitúció jelenségének kriminológiai aspektusai	23
PAPP Olga: A sürgősségi orvosok és a mentősök szerepe a látens bűnözés feltárásában	29

KRIMINALISZTIKA

BAKOS-TÖRTELI Eszter: Mesél a holttest: a rendkívüli halálesetek	35
--	----

IDEGENRENDÉSZET

LISZKAYNÉ NAGY Éva Katalin: A letelepedés intézményének kialakulása Európában és Magyarországon, a magyar szabályozás kezdetei 1903-ig	49
Frau Éva Katalin LISZKAY: Entstehung der Institution „Niederlassung“ in Europa und in Ungarn I. Anfänge der ungarischen Regelung bis 1903	57

RENDÉSZETI FELSŐOKTATÁS

FÓRIZS Sándor: Brandenburg tartomány rendőrtisztképzése	67
TOLNAINÉ DR. KABÓK Zsuzsanna: A rendészeti kommunikáció specifikussága, törvényi szabályozása	77
TOLNAINÉ DR. KABÓK Zsuzsanna: Specifikus rendészeti beszélőközösség – specifikus rendészeti kommunikációs műfajok	83

SZERZŐINK	93
------------------------	----

A GYERMEKPROSTITÚCIÓ JELENSÉGÉNEK KRIMINOLÓGIAI ASPEKTUSAI

GÁL Andor

Hipotézis és problémafelvetés

Dolgozatom előfeltevésének középpontjában a vizsgált kérdéskör viktimológiai megközelítése áll. A magyar jogi szabályozás ugyanis nem vitathatóan törekszik arra – a nemzetközi elvárásokkal¹ összhangban –, hogy a fiatalkorú prostituáltak számára fokozott büntetőjogi védelmet biztosítson egyes kizsákmányoló magatartásokkal szemben,² azonban magának a szexuális szolgáltatásnak a nyújtásával ő maga is (akit a jog elsődlegesen védeni kíván) törvénybe ütköző cselekményt³ valósít meg, amely miatt szankciót helyez kilátásba a jogalkotó. Láthatjuk tehát, hogy az egyes normaszövegek között (a szabályozás célja tekintetében) diszkrépancia áll fenn, amely arra enged következtetni, hogy nem a gyermek mindenek felett álló érdekét tartja szem előtt a hatályos jog, amelynek hatása természetesen leképeződik a rendvédelmi szervek mint jogalkalmazók működésére is. Problémafelvetésként álljon itt egy szemléltető példa ehhez kapcsolódóan a közelmúltból:

2010. augusztus 19-től a Szabálysértési törvény módosítása lehetővé vált, hogy bizonyos szabálysértések elkövetése esetén a rendőrség a fiatalkorúakat őrizetbe vegye, illetve a bíróság – maximum 30 napig terjedő – elzárást szabhasson ki velük szemben. Egy héttel később, 2010. augusztus 27-én több országos napilap, illetve online média arról tudósított, hogy Borsod-Abaúj-Zemplén megyében tiltott kéjelgés miatt a rendőrség szabálysértési őrizetbe vett, majd a bíróság elzárta egy 17 éves miskolci lányt. A hírek szerint a fiatalkorú lány főleg Miskolcon ajánlotta fel pénzért szexuális szolgáltatásait és rövid idő alatt több mint száz rendőri intézkedésen, illetve eljáráson volt már túl, amikor a rendőrök augusztus 24-én újra igazoltatták. Gyorsított eljárás keretében kérték a bíróság elé állítását, a Miskolci Városi Bíróság pedig tiltott kéjelgés miatt tíz nap elzárásra ítélte.⁴

Ez a gyakorlati eset rámutat a vizsgadolgozatom által hipotézisként felvetett probléma létezésére, konkrétan arra, hogy a gyermekek⁵ a jogalkalmazók szemében sok esetben nem a prostitúcióból hasznot húzó személyek áldozatai, hanem maguk is törvénysértők, akik ellen a büntető

1 Hazánkra nézve a következő uniós és nemzetközi dokumentumok kötelezőek ebben a témában: a Gyermekek jogairól szóló, New Yorkban, 1989. november 20-án kelt Egyezmény (kihirdette: 1991. évi LXIV. tv.); A gyermekmunka legrosszabb formáinak betiltásáról és felszámolására irányuló azonnali lépésekről szóló, a Nemzetközi Munkaügyi Konferencia 1999. évi 87. ülészakán elfogadott 182. számú Egyezmény (kihirdette: 2001. évi XXVII. tv.); Az Európa Tanács Egyezménye a gyermekek védelméről a szexuális kizsákmányolás és a szexuális bántalmazás ellen, Lanzarote, 2007. okt. 25.; Az Európai Parlament és a Tanács 2011/92/EU irányelve (2011. dec. 13.) a gyermekek szexuális bántalmazása, szexuális kizsákmányolása és a gyermekpornográfia elleni küzdelemről, valamint a 2004/68/EB tanácsi kerethatározat felváltásáról.

2 1978. évi IV. tv. (Btk.) 202/A. §-a a megrontás egyik alakzataként a kliens magatartását pónalizálja, míg az üzletszerű kéjelgés elősegítése és a kerítés deliktumának keretén belül minősített eset szabályozza a 18. életévét be nem töltött személy sérelmére való elkövetést. [Btk. 205. § (3) bek. a); 207. § (3) bek. a)]

3 2012. évi II. tv. (Szabs. tv.) 172. §-a rendeli büntetni a tiltott kéjelgést, amelynek az elkövetője bárki lehet, így a 18. életévét be nem töltött személy, vagyis gyermek is.

4 Az állampolgári jogok országgyűlési biztosának jelentése az AJB 1472/2011 számú ügyben, 4.o. A jelentés elérhető: www.obh.hu/allam/jelentes/201101472.rtf (továbbiakban: OBH jelentés)

5 A dolgozat egészében gyermek alatt a 18. életévét be nem töltött személyeket értem, hiszen a védett korosztályként a nemzetközi instrumentumok is ezt a kört határozzák meg. Vö. 1. lj.

igazságszolgáltatás gépezetének fel kell lépnie. Ez a jogalkalmazói felfogás – amely tagadhatatlanul a jogszabályok rendelkezéseiből ered – lényegében másodlagos viktimizációjukhoz vezet, amely mindenkor elfogadhatatlan, különösen igaz ez a gyermekbarát igazságszolgáltatás évében. Problémafelvetésem ugyanakkor alátámasztja azt a tényt is, hogy nyilvánvalóan nem valós az a belügyminiszteri álláspont, amely szerint nincs szükség rendészeti programokra a gyermekprostitúció visszaszorítására, mert gyakorlatilag ez a jelenség nem létezik Magyarországon.⁶

Dolgozatom ezen hipotézis köré épülve kiindulópontként – a hipotézishez kapcsolódóan – a prostitúció történetileg ismert szabályozási modelljeit ismerteti, majd pedig bemutatja a hatályos magyar jogszabályi környezetet. Ezt követően a gyermekprostitúció okságáról ejtek szót, hiszen egy kriminológiai jellegű elemzés során fontos rámutatni arra, hogy pontosan milyen szempontok vezettek, vezethetnek egy, a kriminológia mint megértő jellegű tudomány nézőpontjából releváns jelenség kialakulásához. Gondolatmenetem zárásaként – egyfajta empirikus elemzési szempontként – azokat a szakirodalomban fellelhető tapasztalatokat összegzem, melyek az egyes állami szervek (konkrétan a gyermekvédelmi szervezetrendszer intézményei) közötti együttműködést, illetve annak hatékonyságát vizsgálták a gyermekprostitúció terén.

A prostitúció szabályozásának egyes modelljei és a magyar megoldás

A prostitúció jogi szabályozásának történetileg három klasszikus modellje alakult ki. Hazánkban elsőként a *reglementációs* rendszer jelent meg, amelynek jogi alapját a belügyminiszter 1927. évi 160.100/1926. számú körrendelete teremtette meg.⁷ Az Alexandre-Parent Duchatelet által életre hívott szabályozás azon az alapvetésen nyugszik, hogy a történelmi tapasztalatok alapján a prostitúció szükséges, elkerülhetetlen rossznak tekintendő, annak teljes tiltása reménytelen és eredménytelen, ezért azt korlátok közé kell szorítani állami szabályozás segítségével. Ez a prostituáltak regisztrációját, tevékenységük engedélyhez kötését hozza magával.⁸

1950-ben azonban már egy másik megoldás jelent meg Magyarországon, mégpedig a *prohibicionista* szemlélet. Ezen struktúra szerint nemcsak az üzletszerű kéjelgés kizsákmányolása, hanem maga a prostitúciós tevékenység is önmagában büntetendő és üldözendő cselekményt (konkrétabban bűncselekményt) jelent.⁹ Ez a szabályozás a prostituált számára a leghátrányosabb volt, hiszen még védtelenebbé vált a prostitutorral és a klienssel szemben egyaránt, továbbá nagymértékben stigmatizálta, izolálta is a prostituáltat. A másodlagos viktimizáció ebben a rendszerben mutatkozott meg a leginkább.

1993-tól kezdődően pedig egy vegyes struktúra érvényesül, mely a legközelebb az *abolicionista* felfogáshoz áll. Az 1993. évi XVII. tv. ugyanis dekriminalizálta az üzletszerű kéjelgés deliktumát, azonban a tiltott kéjelgés továbbra is szabálysértést képez.¹⁰ Ez a Janus-arcú szabályozás, amely hipotézisem alapkövét is jelenti, azért az abolicionista modellhez hasonlatos leginkább, mert annak az alapját az az elgondolás jelenti, hogy a prostituáltat áldozatnak kell tekinteni, büntetőjogi eszközöket pedig elsősorban a harmadik, kizsákmányoló személyekkel szemben kell alkalmaz-

6 A belügyminiszter 2010. dec. 11-én kelt levelében fejtette ki ezt a nézetét, melyet Ékes Ilona országgyűlési képviselőnek írt. Ismerteti: OBH jelentés 4. o.

7 Kántás Péter: Kérdőjelek a prostitúció szabályozása körül. Magyar Jog, 1994/6. 357. o.

8 Fehér Lenke: A prostitúció szabályozásának európai modelljei. Állam- és Jogtudomány, XLVII. Évf. 2006, 529-530. o.; Borai Ákos: A prostitúció szabályozásának koncepciójáról. I. rész. Belügyi Szemle, 1996/11. 5. o.

9 Kránitz Mariann: Prostitúció: Az élet és az irodalom változásai a rendszerváltozás éveiben. In: Kriminológiai és Kriminalisztikai Tanulmányok, XXXIV. kötet, Bp., 1997. 123. o.

10 Lásd 3. ljt.

ni.¹¹ Ezzel a szemlélettel természetesen nehezen összeegyeztethető az, hogy a prostitúció szabálysértésként ugyanakkor üldözendő magatartást jelent.

Röviden szólnék két olyan megoldásról is, melyek Magyarországon eddig nem érvényesülhettek, egy esetleges de lege ferenda jogszabály-változtatás érdekében azonban szükséges róluk szólni. Az egyik a *legalizált (holland)* modell, mely a szexuális szolgáltatás nyújtására üzletágként tekint, abból az állam adót remél, ezért a prostitúció dekriminalizálásra került. A másik (ezzel ellentétes) struktúra a fordított prohibicionizmus talaján áll és jelenleg Európában csak Svédországban ismert. Lényege szerint nem a prostituáltat kell büntetni, mert ő csak áldozat a prostitúciós kapcsolatban, hanem a szolgáltatás igénybevevőjét, vagyis az ügyfelet (*korlátozott abolicionista szabályozás*). Ez a modell tehát a prostitúciót a kereslet csökkentésével kívánja, ha nem is felszámolni, de visszaszorítani.¹²

A gyermekprostitúció okságáról

A 18. életévüket be nem töltött személyek prostitúciójának mint társadalmunk egyik legszomorítóbb jelenségének kialakulására számos magyarázat adható. Ezek ismertetésére kerül most sor.

A család diszfunkcionális működése

A család feladata a gyermekek harmonikus testi, szellemi és érzelmi fejlődésének biztosítása, ám abban az esetben, ha ez a közösség nem megfelelően működik, a gyermek károsodást szenvedhet. A diszfunkció kiváltója lehet az elhanyagolás, abúzus egyaránt. Ezen körülmények következménye lehet a családtól való eltávolodás, szökés is, amelyből egyenesen következhet a prostitúció mint egyetlen lehetséges megélhetési mód választása.¹³

A családdal nem rendelkező fiatalok, az intézeti nevelés problematikája

A prostituálódás veszélye fokozottan jelentkezhet azoknál a tinédzsereknél, akik nem rendelkeznek a hagyományos értelemben vett családi környezettel, és nevelésükről az állam gondoskodik. A szociális intézményrendszer ugyanis nem képes helyettesíteni a családot, Kránitz Mariann szerint pedig további probléma, hogy „a nevelőotthonok belterjes, többé-kevésbé izolált világa hatékonyan hozzájárul az eredetileg netán felszínes deviancia bevésoedéséhez is.”¹⁴ A Kránitz Mariann által kigyűjtött külföldi források szerint is a 18 évnél fiatalabb prostituáltak meghatározó hányada intézeti nevelt volt korábban.

Az Országos Kriminológiai Intézetben Fehér Lenke által 2007-ben végzett empirikus kutatás szerint a megvizsgált 220 eset 20%-ban volt a sértett 18 év alatti, és közöttük kirívóan magas volt az intézeti neveltek aránya, véleménye szerint az intézetből megszökött vagy eltávozott fiatalokorúak pedig „gyakran akarva-akaratlanul egymást is áldozattá teszik, illetve közreműködnek társaik viktimizációjában.”¹⁵ Saját kutatásom – melynek alapját a Bírósági Határozatok Gyűjtemé-

11 Fehér Lenke i. m. 532. o.

12 Fehér i. m. 535-537. o.

13 Kránitz Mariann: Prostitúció fiatal korban – tinédzser prostituáltak. In: Kriminológiai és Kriminálisztikai Tanulmányok, XXVIII. kötet, Bp., 1991. 165. o

14 Uo.

15 Fehér Lenke: A prostitúció körüli elősdi jellegű bűncselekmények. Egy empirikus vizsgálat főbb tanulságai. Kriminológiai Tanulmányok, XLIV. kötet, Bp., 2007. 121. o.

nyében¹⁶ található határozatok történeti tényállásaiban végzett keresés jelentette – is alátámasztja a fentiekben említetteket. Példaként említhető a Szolnoki Városi Bíróság 10.B.455/2009/55. számú ítélete, amely említést tesz arról, hogy a négy fiatalkorú sértett az intézetből szökött meg, melyet követően – egymás szándékát is erősítve – prostitúciós tevékenység végzésében látták megélhetésük biztosításának egyetlen lehetőségét, a bordélyház fenntartójának nem is kellett sokat gyözködnie őket arról, hogy nála dolgozzanak. A későbbiekben, amikor már világossá vált számukra, hogy rossz döntést hoztak – mivel a prostitutor valamennyi keresményüket elvette tőlük – már az intézetbe visszamenni nem akartak, ugyanis félték a szökés jelentette hátrányos következményektől.¹⁷

A gyermekre hátrányosan ható mikrokörnyezet

Ez a kör a gyermek közvetlen környezetét, ismeretségi körét, baráti kapcsolatait fedi le, egyfajta vonatkoztatási csoportként fogható fel.¹⁸ Szerepe lényeges abból a szempontból, hogy már nagyon korán felvilágosítást ad a későbbi áldozatnak a prostitúcióban rejlő „remek” pénzkereseti lehetőségről. Kránitz kutatásai megerősítik ezt a vélekedést, szerinte „azok a tinédzserek, akik később a prostitúció gyakorlása útján biztosították a megélhetésüket, legkésőbb tizennégy éves korukra bőséges információval rendelkeztek a választott hivatásukat illetően.”¹⁹ Ehhez kapcsolódva szükséges megemlíteni, hogy nem ritka az sem, hogy aki a fiatalot ráveszi a prostitúciós tevékenység folytatására, az az egyik – vele szemben hatalmi fölényben lévő, idősebb – barátja, barátnője, akiből később kizsákmányoló (kitartott, vagy összefoglaló elnevezéssel prostitutor) válik. Női prostituáltak esetén nem ritka ebben a körben az „each one teach one” elvének érvényesülése, amely azt jelenti, hogy az idősebb személy maga is szexuális szolgáltatás nyújtásából él és kitanítja a tevékenységi körbe általa bevont fiatalkorút a szakma gyakorlásának módjairól.²⁰

Az anyagi szempontok

Ez az okcsoport sok esetben összefüggésben áll a fentiekben már nevesített kiváltó körülményekkel. A szociálisan nehéz helyzetben lévő családoknak ugyan szándékukban áll mindent megadni gyermeküknek, ám a szűkös anyagi helyzetük miatt erre nem képesek, így a gyermek maga kell, hogy előteremtse a szükségletei kielégítéséhez elengedhetetlen pénzt. Azonban ez magában hordozza azt a veszélyt is, hogy a gyermekeknek korukból fakadóan a pénz megszerzésének és birtoklásának pillanatnyi örömen túl nincs meg az anyagi javakkal való tényleges rendelkezési jogosultságuk, így nem feltétlen arra a célra fordítják, amely miatt ténylegesen ezt a tevékenységet elkezdték.

Kalandvágy, érdekes emberekkel való kapcsolat keresése

Ez a kategória kapcsolódhat a mikrokörnyezet hatásaihoz, azzal szoros kölcsönhatásban állhat. Ez a kiváltó ok meglehetősen nehezen vizsgálható, hiszen szubjektív jellegű. A gyermek saját

16 Elérhető a www.birosag.hu oldalon.

17 Szolnoki Városi Bíróság 10.B.455/2009/55. számú ítélete 6. o., hasonló esetet dolgoz fel: Szolnoki Városi Bíróság 8. B. 1355/2009/31. számú ítélete; emberkereskedelemmel összefüggésben említi a gyermekprostitúciót: Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Bíróság 298/2006/13. számú határozata, Fővárosi Bíróság 7.B.7/2007/263. számú ítélete.

18 Kránitz i.m. (1991) 171. o.

19 Uo.

20 Kránitz i.m. (1991) 174. o.

személyiségétől függ, hogy mennyire befolyásolható, illetve milyen mértékben fogékony új élet-szituációk megélésére, de a kiváltó körülmények között szükséges szólni róla.

Prostitúcióra kényszerítés

Természetesen előfordulnak olyan szomorú esetek is, amikor az áldozat egyáltalán nem kíván prostitúciós tevékenységet folytatni, azonban erre bűncselekmény révén veszik rá. Gondolok itt emberrablási esetekre, amikor a megfélemlített, bántalmazott sértettet külföldre közvetítik ki és ott kényszerítik prostitúcióra. Ezek az esetek elsősorban a Távol-Keleten jelentkeznek tömegesen. Az Adler-Müller-Laufer szerzőhármas elborzasztó adatokat közöl: a Himalája hegyi falvaiból évente mintegy 7000 tizenévest adnak el bombayi bordélyok számára; a braziliai bányásztáborokban dolgozó prostitúcióra kényszerített lányok számát 25 000-re becsülik; Bangladesben 200 000 nőt raboltak el, hogy Pakisztánban dolgoztassák őket; Japán egyes mulatóhelyein pedig hozzávetőlegesen 70 000 thaiföldi „hostess” dolgoztatnak, akik 18. életévüket nem töltötték be.²¹

Az állami szervek feladatai, együttműködése a gyermekprostitúció terén

Nem vitás, hogy a gyermekek szexuális kizsákmányolása terén a megelőzésre kell az érintett szerveknek a figyelmüket, energiájukat összpontosítani, hiszen önmagában a prostitúció jelensége nem számolható fel, ez a törekvés csupán illúzió. Ezt a megállapítást alátámasztja a fentiekben ismertetett prohibicionista modell háttérbe szorulása is. Magyarországon a megelőzés terén elsősorban a települési családsegítő és gyermekjóléti szolgálatoktól mint a gyermekért felelős elsőfokú hatóságtól, a gyermekotthonoktól mint a krízishelyzetben lévő gyermekért felelős szervtől, a megyei rendőr-főkapitányságoktól mint a bűncselekmények feltárására hivatott szervektől, valamint a gyámhivataloktól mint a gyermekek védelmére hivatott másodfokú szervektől várható intézkedés, hiszen a gyermekvédelem elsősorban az ő kompetenciájukba tartozik.

Az állampolgári jogok országgyűlési biztosa több jelentésében is vizsgálta a gyermekvédelmi jelzőrendszer működésének hatékonyságát.²² Ezekben megállapította, hogy konkrét, meghatározott sorrendben megteendő lépéseket, felelősségi köröket, határidőket és ellenőrzésre és szankcionálásra feljogosított szervet vagy szervezet megnevező protokoll nélkül a gyermekvédelmi jelzőrendszernek a vizsgálat során feltárt alacsony működési hatékonysága pozitív irányban nem mozdítható el.

A jelzőrendszer tagjainak a szükséges jelzéseket már a gyermekprostitúció gyanújának felmerülésekor meg kell tenniük, hogy a gyermekeket érintő elhanyagolás, nem megfelelő bánásmód, esetleges szexuális kizsákmányolás nagyfokú látenciája a jelzőrendszeri tagok rendszeres és következetes jelzéseivel csökkenjen, és a visszasságok, az orvosolandó problémák előtérbe kerüljenek. Ugyanakkor nem elegendő a problémák feltárása, ha azoknak a kezelésére nem alkalmas a gyermekvédelmi rendszer. Szükséges a gyermekvédelemben dolgozók szakmai támogatása, képzések, és a komplex, több területet átfogó problémamegoldás lehetősége, valamint a prevenció eszközszerének kidolgozása.

Külön érdemes kitérni a rendőrség ombudsmani megkeresésre adott válaszára. Alapvetően bűncselekmény/szabálysértés elkövetőjeként és nem áldozataként tekintenek a prostitúcióval

21 Adler-Müller-Laufer: Kriminológia. Osiris Kiadó, Bp., 2000. 480-481. o.

22 A korábbiakban hivatkozott jelentés mellett a gyermekvédelem kérdésével foglalkozik az AJB 4149/2010. számú ügyben hozott jelentés is.

érintett gyermekekre. A válaszaikban – többnyire – hangsúlyozták, hogy eljárásuk során a büntetőjogi terminológiát használják, így gyermekkorúnak a 14. életévét be nem töltött személyt értik, míg a 14-18 év közöttieket fiatalkorúaknak tekintik. Ennek megfelelően más jogkövetkezmények és eljárásjogi kötelezettségek vonatkoznak a gyermekkorú „elkövetőkre” és mások a fiatalkorúakra. A kiskorúakkal szemben kezdeményezett eljárásuk során – mint jogalkalmazók – a Büntető Törvénykönyv, illetőleg a Szabálysértési törvény (továbbiakban: Sztv.) vonatkozó rendelkezéseit, illetve a rendőrségnek a prostitúcióval és ezen belül a gyermekprostitúcióval kapcsolatos feladatait szabályozó 46/2007 (OT 35.) ORFK utasítását alkalmazzák. Ennek megfelelően sok esetben – amennyiben a gyermeket prostitúciós tevékenységen érik – őrizetbe veszik, és szabálysértési eljárást kezdeményeznek ellene.²³

Összegzés

Megállapítható, hogy a prostitúció szabályozásának hatályos megoldása, az érintett állami szervek felkészültsége, hozzáállása nem kedvez a gyermekek prostitúció révén történő kizsákmányolásának megelőzésének, illetve a jelenség visszaszorításának. Dolgozatom hipotézise, mely szerint a prostitúciót folytató gyermekek nem áldozatnak, hanem a törvénysértőknek számítanak, a rendőrség által is bevallottan igaz állítás. Erre a problémára különösen fontos rámutatni a gyermekbarát igazságszolgáltatás évében, hiszen társadalmunk olyan tagjai szenvedhetnek sérelmet, akik megvédése az állam kiemelt feladata.